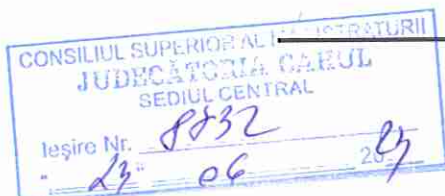

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
AL REPUBLICII MOLDOVA
JUDECĂTORIA CAHUL
SEDIUL CENTRAL

MD-3909, or. Cahul, str. M. Frunze nr.62
Tel. (229) 2-46-82

SCRISOARE DE EXPEDIERE

CURȚII CONSTITUȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA
Municipiul Chișinău, str. A. Lăpușneanu nr. 28

Prin prezenta, Judecătoria Cahul, sediul Central vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de dnul avocat Șchiau Igor, în interesele reclamantului Nicolaescu Victoria, cu privire la sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R.Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”

și încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central nr. 2-636/2022 din 07.06.2023 în original, adoptată în cadrul cauzei civile, la acțiunea Nicolaiescu Victoria împotriva Instituției Medico – Sanitară Publică al Centrului de Sănătate Cantemir, intervenient accesoriu Comitetul Sindical al Asociației Sindicale din Asistența Medicală Primară Cantemir cu privire la anularea ordinului ilegal privind încetarea raporturilor de muncă, restabilirea în funcția deținută și repararea prejudiciului cauzat salariatului, pentru examinare conform competenței.

Anexe:

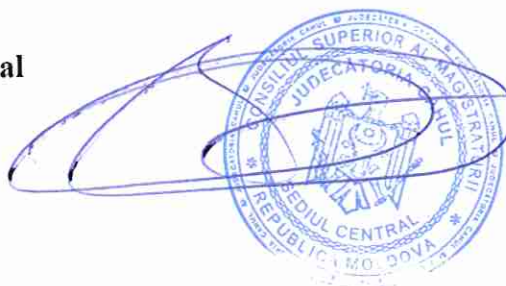
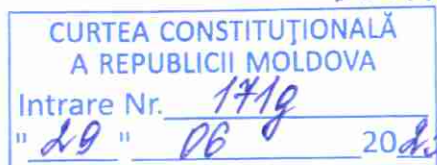
Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate - 7 file,

Anexele la sesizarea privind excepția de neconstituționalitate – 15 file.

Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central nr. nr. 2-636/2022 din 07.06.2023- 4 file

Judecătorul
Judecătoriei Cahul, sediul Central

Dumitru Bosîi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
A ARTICOLULUI 90 ALIN. (2) LIT. A) COD MUNCII
(LIMITAREA MĂRIMII DESPĂGUBIRII PENTRU ABSENȚA FORȚATĂ DE LA LOCUL DE MUNCĂ)

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

„24” 03, 2023

AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume: Șcheau. 2. Prenume: Igor

3. Funcția: Avocat

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

.....

.....
* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

1. *Această excepție* este formulată de avocatul D-nei Nicolaescu Victoria care are calitatea de reclamantă în cadrul *cauzei civile* la cererea de chemare în judecată depusă către I.M.S.P. "Centrul de Sănătate Cantemir", privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția deținută anterior și repararea prejudiciului cauzat (incluzând și încasarea salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă, conform art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii).
2. Excepția se referă *la limitarea cuantumului* despăgubirii în partea încasării salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de munca la „12 salarii medii lunare ale salariatului”.
3. Constituționalitatea prevederilor în cauză, *sub aspectele invocate mai sus*, nu a fost verificată de către Curtea Constituțională. Compatibilitatea acestor norme cu art. 53 alin. (1), art. 54 alin. (1) și (2), art. 127 alin. (1) și (2) ale Constituției, din câte se pare, în genere nu a fost discutată niciodată. Din aceste motive, *nu există piedici* de ordin procedural pentru a examina în fond prezenta excepție.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

1. *În fapt*, reclamanta a fost angajată în funcțiile de medic ginecolog și medic obstetrician, în temeiul contractelor individuale de muncă nr. 51/15 din 02.02.2015 și cu nr. 147/16 din 24.08.2016 în cadrul I.M.S.P. „Centrul de Sănătate Cantemir”.
2. Pe data de 23.03.2022, prin intermediul factorului poștal, reclamanta a recepționat de la pârâtă copiile de pe ordinul nr. 19/01-4 din 14.02.2022 „cu privire la preavizare” emis de șeful I.M.S.P. „Centrul de Sănătate Cantemir”, Olga Hîțu și ordinul nr. 24/01-4 din 28.02.2022 „cu privire la desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe perioadă nedeterminată” emis de șeful I.M.S.P. „Centrul de Sănătate Cantemir”, Olga Hîțu.
3. Prin cererea prealabilă din 04.04.2022, în dezacord cu actele angajatorului menționate *supra*, reclamanta a solicitat anularea acestora și repararea prejudiciului cauzat.
4. În sensul abaterilor menționate *supra*, reclamanta a depus cererea de chemare în judecată privind anuarea ordinului ilegal privind concedierea, restabilirea în funcția deținută și repararea prejudiciului cauzat salariatului, solicitând inter alia încasarea *din contul pârâtei, prin încasarea* în beneficiul reclamantei a *salariului de care aceasta a fost privată*, până în prezent, în legătură cu ordinul din 28.02.2022 menționat *supra*.
5. În prezent, cauza civilă vizată a fost expediată pentru soluționare în fond, în prima instanță, aflându-se pe rolul Jud. Cahul, sediul central (P.I.G.D.: 2-22057461-15-2-22042022, jud. Dumitru Bosii).
6. *Prezenta excepție de neconstituționalitate* a fost ridicată în fața instanței de fond, Judecătorei Cahul, sediul central.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

1. În temeiul art. 90 CM: „(2) Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului în cazul transferului sau al eliberării nelegitime din serviciu”.
2. Consider că art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii, instituie o limitare neconstituțională a cuantumului despăgubirii salariatului pentru absența forțată de la locul de muncă.
3. În primul rând și înainte de toate, legislația muncii, urmează să instituie garanții suficiente și rezonabile pentru salariatul eliberat nelegitim de la locul muncă. Astfel, eliberarea ilegală din funcția deținută condiționează inter alia și *privarea salariatului eliberat de salariul pe care, în caz contrar l-ar fi obținut* (adică în ipoteza în care angajatorul nu ar fi admis eliberarea sa ilegală din funcție). Deci,

ilegalitatea actului de eliberare (concediere sau încetare a raportului de muncă, ca în cazul din speță) duce la dreptul salariatului de a obține compensarea integrală a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă.

4. În redacția sa actuală, art. 90 alin. (2) lit. a) CM expune limitarea considerabilă a dreptului salariatului în acest sens. Or, pe de o parte, perioada de absență forțată de la locul de muncă, produsă numai și numai din vina angajatorului, poate dura (cu mult) peste termenul de 12 luni (ca în actuala speță) iar pe de altă parte, salariatului i se compensează doar maxim „12 salarii medii lunare ale salariatului”. Deci, salariatul, nu poate beneficia, în forma în care este reglementat actual art. 90 alin. (2) lit. a) CM, de dreptul la compensarea integrală a prejudiciului cauzat prin eliberare ilegală, fapt care contravine esenței art. 90 CM dar și principiului compensării integrale a prejudiciului cauzat salariatului prin acțiunile ilegale ale angajatorilor (art. 329 alin. (1) CM)

Încălcarea art. 53 alin. (1) al Constituției.

1. În temeiul art. 53 alin. (1) al Constituției: „(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și *repararea pagubei*”.
2. Astfel, în sensul normei constituționale precitate, prejudiciul cauzat de o instituție (autoritate) publică (I.M.S.P. “Centrul de Sanatate Cantemir” din speță) urmează a fi reparat integral de aceasta, inclusiv și cel cauzat în rezultatul absenței forțate de la locul de muncă.
3. Limitarea cuantumului sumei salariului pentru pentru absența forțată de la locul de muncă este incompatibilă cu norma constituțională precitată, care impune realizarea deplină a sarcinii compensării prejudiciului cauzat.
4. Astfel, limitarea cuantumului despăgubirii sub forma salariului mediu pentru absența forțată de la locul de muncă, *este o ingerință în drepturile salariatului* Nicolaescu Victoria la repararea prejudiciului cauzat, în contextul art. 53 alin. (1) al Constituției.
5. Această ingerință este însă disproporțională deoarece:
 - a. Astfel, este cert ca întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă duce la consecința imposibilității primirii salariului de către angajat în circumstanțe care nu depind de voința acestuia, în condițiile în care anume angajatorul este culpabil prin actele și acțiunile sale de starea de fapt vizată.
 - b. Este un fapt cert (evident și în prezenta cauză) că durata absenței forțate de la locul de muncă și procesul de judecată în cauzele privind examinarea litigiilor individuale de muncă care au ca obiect inclusiv repararea prejudiciului cauzat prin eliberarea ilegală a salariatului din funcția deținută pot dura cu mult peste termenul de 12 luni prevăzut în redacția actuală a art. 90 alin. (3) lit. a) CM precitat.
 - c. Astfel o limitare “artificială” a perioadei pentru care urmează a fi încasat salariul mediu pentru absența forțată de la locul de muncă este improprie garanțiilor reparării integrale a prejudiciului cauzat salariatului, fapt incompatibil dreptul muncii (art. 9 CM, care prevede expres că: „(1) Salariatul are dreptul: n) la repararea prejudiciului material și a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative”).
6. Astfel, conform practicii CtEDO, testul de proporționalitate este precedat *de un test al legalității*. Testul legalității verifică *calitatea legii*: dacă limitarea a fost prevăzută într-o lege accesibilă (publicată) și previzibilă (formulată cu *suficientă precizie* pentru ca persoana să poată, în caz de necesitate – cu ajutorul unei persoane cu pregătire juridică, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele respective, consecințele pe care le poate atrage o anumită acțiune sau inacțiune). Astfel, în speța Guțu c. Moldovei, pct. 66, CtEDO a reținut că: „66. Expresia „prevăzută de lege” nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea *Halford v. the United Kingdom, Reports 1997-III, p. 1017, § 49*). Curtea reiterează că legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul

și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor *nivelul minim de protecție* la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea *Domenichini v. Italy, Reports 1996-V, p. 1800, § 33*)”.

7. În temeiul art. 329 CM: „(1) Angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel”.

8. Astfel, în speță *un observator independent*, în contextul dreptului salariatului de a obține repararea integrală a prejudiciului cauzat de angajator, garantat de art. 329 alin. (1) CM, este pus în fața dispozitivului unei norme care contravine acestui drept, prin prisma art. 90 alin. (2) lit. a) CM, care face imposibilă repararea prejudiciului material în mod integral, așa cum rezultă din natura garanțiilor oferite salariatului de dreptul meuncii (*pe de o parte* legiutorul operează cu noțiunea de reparare „integrală” a prejudiciului cauzat, iar *pe de altă parte* art. 90 alin. (2) lit. a) CM expune o dispoziție total contrară acestei cerințe).

9. Astfel, în temeiul art. 54 al legii privind actele normative, nr. 100 din 22.12.2017: „(1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text”.

10. La caz, norma materială conținută de art. 90 alin. (2) lit. a) CM este contrară art. 54 alin. (1) lit. a) al legii nr. 100 din 22.12.2017 precitate, nu este expusă într-un limbaj care ar exclude un echivoc, mai ales că dreptul intern (art. 329 alin. (1) CM) garantează anume repararea integrală și nu parțială a prejudiciului cauzat salariatului prin eliberarea legală de la locul de muncă.

Încălcarea art. 54 alin. (1) și (2) și art. 127 alin. (1) și (2) ale Constituției.

11. În temeiul art. 54 al Constituției: “(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției”.

12. În prezenta cauză, art. 90 alin. (2) lit. a) CM în partea limitării la salariului mediu pentru 12 luni a mării despăgubirii pentru absența forțată de la locul de muncă, limitează în mod esențial drepturile fundamentale prevăzute de Constituție și anume dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actele unei autorități (instituții) publice. În redacție actuală, normă materială vizată este incompatibilă cu articolul 54 al Constituției, pentru că instituie limitări esențiale ale dreptul la repararea prejudiciului cauzat de autoritate publică și respectiv face inexigibil în totalitate unul dintre drepturile de bază, garantate de Constituție (art. 53).

13. Având în vedere faptul că nici una dintre excepțiile prevăzute de art. 54 alin. (2) al Constituției nu sunt întrunite în ipoteza normei materiale criticate, limitările expuse în această normă exced excepțiile prevăzute de Constituție și sunt neconstituționale din această perspectivă.

14. În temeiul art. 127 alin. (1) și (2) ale Constituției: „(1) Statul ocrotește proprietatea. (2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății”.

15. Conceptul „bunuri” are un sens autonom, independent de clasificarea oficială din dreptul intern și nu se limitează la proprietatea asupra bunurilor fizice: anumite alte drepturi și interese care constituie active pot fi considerate de asemenea „drepturi de proprietate” și, prin urmare, „bunuri” în sensul acestei dispoziții. Aspectul care trebuie examinat este dacă circumstanțele cauzei, considerate în ansamblu, au făcut ca reclamantul să fie titularul unui drept substanțial protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 [*Anheuser-Busch Inc. împotriva Portugaliei* (MC), pct. 63; *Öneryıldız împotriva Turciei* (MC), pct. 124; *Broniowski împotriva Poloniei* (MC), pct. 129; *Beyeler împotriva Italiei* (MC), pct. 100; *Iatridis împotriva Greciei* (MC), pct. 54; *Centro Europa 7 S.R.L. și di Stefano împotriva Italiei* (MC), pct. 171; *Fabris împotriva Franței* (MC), pct. 49 și 51; *Parrillo împotriva Italiei* (MC), pct. 211; *Bélané Nagy împotriva Ungariei* (MC), pct. 76]. Faptul că legislația internă a unui stat nu recunoaște un anumit interes ca fiind un „drept” sau chiar un „drept de proprietate” nu împiedică în mod necesar să se considere că interesul în cauză este un „bun” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Depalle împotriva Franței* (MC), pct. 68).

16. Aplicând practica CtEDO, expusă supra, **rezultă că:**

- a. În esența sa, dreptul de obține salariul pentru absența forțată de la locul de muncă pentru întreaga perioadă de absență forțată este o pretenție suficient de „serioasă” și „legitimă” pentru ca reclamanta să poată beneficia în acest sens de o „așteptare legitimă” pentru ocrotirea acestuia, dispunând în înțelesul art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO, de un „bun” în sensul Convenției și care se bucură de protecția Convenției (*Moskal împotriva Poloniei*, pct. 40);
- b. În mod cert, limitarea la perioada de doar 12 luni a dreptului de a dobândi salariul pentru absența forțată de la locul de muncă este insuficientă pentru a asigura ocrotirea dreptului salariatului la repararea deplină a prejudiciului material cauzat prin eliberarea ilegală de la locul de muncă;
- c. În contextul garanțiilor acordate de CEDO, limitarea reclamantului de acest „bun” urmează a fi făcută doar în condițiile „prevăzute de lege”, avându-se în vedere cerințele privind calitatea legii (existența unui cadru legal „previzibil”). Or, art. 90 alin. (1) lit. a) CM nu corespunde acestor cerințe, mai ales că dreptul intern (art. 329 alin. (1) CM) garantează anume repararea integrală și nu parțială a prejudiciului cauzat salariatului prin eliberarea ilegală de la locul de muncă.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. 1. *Declararea neconstituțională a următoarelor prevederi:*

- a. art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R.Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Nu sunt.

VII – LISTA DOCUMENTELOR

17.

- a) Copia mandatului avocațial;
- b) Copia buletinului de identitate al lui Nicolaescu Victoria;
- c) Copia cererii de chemare în judecată;

- d) Copia cererii de concretizare a pretențiilor;
- e) Copia informației privind rolul Jud. Cahul, sediul central.

VIII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

18. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Cahul.

Data: „24” „03”, 2023

Av. Igor ȘCHEAU:

Dosarul nr. 2-636/2022
PIGD 2-22057461-15-2-22-42022

ÎNCHEIERE

07 iunie 2023

municipiul Cahul

Judecătoria Cahul (sediul Central)
în componență:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier

Dumitru Bosîi
Eugen Budeac

Cu participarea:
Recalamntului
Avocatului reclamantei
Reprezentantului pîrîtului

Nicolaescu Victoria
Șcheau Igor
Baba Andei

examinând, în ședință de judecată publică, cererea înaintată de reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Șcheau Igor cu privire la sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R.Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”, în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolaescu Victoria împotriva Instituției Medico – Sanitară Publică al Centrului de Sănătate Cantemir, intervenient accesoriu Comitetul Sindical al Asociației Sindicale din Asistența Medicală Primară Cantemir cu privire la anularea ordinului ilegal privind încetarea raporturilor de muncă, restabilirea în funcția deținută și repararea prejudiciului cauzat salariatului,-

c o n s t a ț ă :

În fapt

În data de 22 aprilie 2022, reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Șcheau Igor a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central, cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico – Sanitară Publică al Centrului de Sănătate Cantemir, intervenient accesoriu Comitetul Sindical al Asociației Sindicale din Asistența Medicală Primară Cantemir, cu privire la:

- anularea ordinului nr. 19/01-4 din 14.02.2022 „cu privire la preavizare” emis de șeful IMSP CS Cantemir, Olga Hîțu;
- anularea ordinului nr. 24/01-4 din 28.02.2022 „cu privire la desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe perioada nedeterminată” emis de șeful IMSP CS Cantemir, Olga Hîțu;
- restabilirea reclamantei în funcțiile de medic ginecolog și medic obstetrician – ginecolog deținută de aceasta în temeiul contractelor individuale de muncă nr. 51/15 din 02.02.2015 și cu nr. 147/16 din 24.08.2016 în cadrul IMSP CS Cantemir;
- încasarea din contul pârâtei în beneficiul reclamantei a salariului de care a fost privată, până în prezent, în legătură cu ordinul 28.02.202 menționat supra;
- încasarea din contul pârâtei, în beneficiul reclamantului, pentru fiecare zi de întârziere, a unei despăgubiri în mărime de 0,3 la sută din suma salariatului neplătită în termen;
- încasarea din contul pârâtei în beneficiul reclamantului a sumei de 50 000 lei, în scopul reparării prejudiciului moral cauzat prin eliberarea ilegală din funcția deținută;

- încasarea din contul pârâtei în beneficiul reclamantului, a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamantă în legătură cu prezenta pricină civilă.

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că, reclamanta a fost angajată în funcția de medic ginecolog și medic obstetrician – ginecolog în temeiul contractelor individuale de muncă nr. 51/15 din 02.02.2015 și cu nr. 147/16 din 24.08.2016 în cadrul IMSP CS Cantemir.

La data de 23 martie 2022, prin intermediul serviciului poștal, reclamanta a recepționat de la pârâtă copiile de pe ordinul nr. 19/01-4 din 14.02.2022 „cu privire la preavizare” emis de șeful IMSP CS Cantemir, Olga Hîțu și ordinul nr. 24/01-4 din 28.02.2022 „cu privire la desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe perioadă neterminată” emis de șeful IMSP CS Cantemir, Olga Hîțu.

Prin cererea prealabilă nr. 193/01-9 din 04.04.2022, în dezacord cu actele angajatorului menționate supra, reclamanta a solicitat anularea acestora și repararea prejudiciului cauzat. Prin aceeași cerere prealabilă, reclamanta a solicitat și prezentarea copiilor, conforme originalelor de pe toate actele, care au stat la baza emiterii ordinelor din 14.02.2022 și 28.02.2022. Până în prezent, reclamanta nu a primit un răspuns pe marginea cererii prealabile vizate.

Pe parcursul judecării cauzei în fond, reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria avocatul Igor Șcheau a formulat și a depus cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”.

La data de 10 aprilie 2023, reprezentantul pârâtului al IMSP CS Cantemir, a depus referință la sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 90 alin. (2) lit. a) Codul Muncii.

Prin referința depusă a solicitat respingerea sesizării privind excepția de neconstituționalitate a art. 90 alin. (2) lit. a) Codul Muncii, așa cum consideră că reclamanta intenționat tergiversează procesul, pentru a obține o despăgubire mai mare de la pîrît.

În ședință

Avocatul Șcheau Igor și Nicolaescu Victoria au susținut cererea privind sesizarea a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M.

Reprezentantul IMSP CS Cantemir, Dn Baba Andrei a susținut referința și a solicitat respingerea cererii de sesizare a Curții Constituționale.

Aprecierea instanței

Audiind participanții la proces asupra cererii formulate, studiind cererea depusă de reclamant, analizând argumentele invocate de părți prin prisma circumstanțelor cauzei, raportate la prevederile Legii, instanța de judecată consideră că cererea înaintată de reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Igor Șcheau cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”, este întemeiată și pasibilă de a fi admisă, din următoarele considerente.

În conformitate cu dispozițiile art. 12¹ alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii

următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Potrivit hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea a reiterat că, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea a statuat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Instanța de judecată reține că, obiectul prezentului litigiu în constituie anularea ordinului cu privire la preavizare, anularea ordinului cu privire la desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe perioada nedeterminată, restabilirea în funcție, încasarea salariului, încasarea despăgubirilor și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Din textul cererii de chemare în judecată depusă de reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Igor Șcheau, rezultă că, *inter alia*, reclamantul și-a întemeiat în drept pretențiile formulate pe prevederile art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003).

Pe parcursul examinării cauzei, reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Igor Șcheau, a depus cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003).

Se atestă că, pentru a sesiza Curtea Constituțională cu o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată are obligația de a verifica întrunirea condițiilor stabilite la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, și anume: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(1) Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Astfel, potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

La caz, instanța de judecată reține că, prin sesizarea reprezentantului reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Igor Șcheau, s-a solicitat verificarea constituționalității art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003), texte de lege care intră sub incidența prevederilor art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, prima condiție de sesizare Curții Constituționale, este întrunită.

(2) *Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.*

Instanța constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către reprezentantul reclamantului, avocatul Igor Șcheau, în interesele lui Nicolaescu Victoria care are calitatea de reclamant în cadrul procesului pendinte, și astfel, se deduce că excepția a fost ridicată de un subiect investit prin lege cu acest drept.

(3) *Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.*

Cu referire la această condiție, instanța de judecată enunță că, acțiunea formulată de reprezentantul Igor Șcheau, în interesele lui Nicolaescu Victoria care are calitatea de reclamant în cadrul procesului, *inter alia*, a fost întemeiată în drept pe prevederile art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003), și prin urmare, este întrunită și ce-a de a treia condiție pentru sesizarea Curții Constituționale.

(4) *nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

Analizând jurisprudența instanței de contencios constituțional accesibilă pe site-ul Curții Constituționale, instanța de judecată a constatat că, anterior, Curtea nu a verificat constituționalitate dispozițiilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003).

În aceste condiții, și stabilind că în speță sunt întrunite cumulativ cele 4 condiții de la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, pentru sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată conchide asupra soluției de admitere a cererii înaintate de reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Șcheau Igor cu privire la sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”.

În conformitate cu prevederile art. 12¹, 269 – 270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

d i s p u n e :

Cererea înaintată de reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Șcheau Igor cu privire la sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”, se admite.

Se remite Curții Constituționale sesizarea întocmită de reprezentantul reclamantului Nicolaescu Victoria, avocatul Șcheau Igor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității dispozițiilor art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”.

Încheierea nu se supune căilor de atac.

**Președintele ședinței,
Judecătorul**

Dumitru Bosii